

non facile permittere, ut omnes ubique homines, bruta, plantæ ad majorem justo mensuram excrecant; sicut nec infra plus multo demittantur, quam plerumque videmus. Nihil tamen prohibet, quominus in aliquibus Orbis regionibus quadam ex illis ad staturam multo supra vulgarem proceriorem pertingant; sicut & contingere quandoque spectamus, ut ferax sit hominum, brutorum & plantarum alicujus generis certa aliqua regio, quæ frustra in aliâ quarantur; ac generis alicujus animantia post certum quoddam temporis spatium ita præscriptas sibi leges pervertant, ut multo deinde inferiora, quam antea fuerint, nascantur. Hæc omnium sæculorum experientia certissima, aperte satis demonstrant, potuisse in certis quibusdam locis, Gigantes spectari, qui multo quàm cæteri homines ubique locorum staturâ essent proceriores. Quæ prima ex Europa in Americam translata sunt semina & plantæ, in proceras admodum arbores, & plantas excreverunt, ut nihil tale in Europa. Mures ipsi & bruta cætera multum vulgarem exceperunt corporis molem; ut quid igitur prima illa sæcula in terrâ juventâ, cum scilicet succo abundaret, & plantæ essent ad nutriendum aptiores, purior in venis hominum sanguis, succulentissima alimenta, ut quid, inquam, non major esset hominum quorundam statura, majus corporis robur, fanitas major, vita diuturnior?

4. At enim natura nunquam produxisset Gigantes credenda est, cum hodie, & si multum enitatur, nunquam ad producendos illos saltem majori numero evadet. Sed nec ea, quæ hodie est, natura hominum vitam ad 8. vel 9. sæcula prorogare potest, quemadmodum in orbis inventa re ipsâ prorogavit. Nunquam pariter natura totis in unum collatis viribus lupos in Anglia, venenatos serpentes in Insula Melita, Hippopotamum in Ægypto producet; nunquam ne ergo in iisdem regionibus paria gignere valuit? Nequit in hoc horto certum hunc fructum, hunc florem emittere; nunquam ne ergo emisit? Si natura aliquid modò in certis aliquibus locis non valet, hæc sanè non defectui in natura virtutis adscribenda sunt; sed naturalibus ad propaganda rerum genera instrumentis destituta est, omnibus ejus generis exterminatis. Ita pariter de Gigantibus reputandum. Revocet quis ad vitam veteres Palæstinæ & Siciliæ Gigantes, statimque Gigantum ipsa propagatio reparabitur. Qui verò staturam hominis 7. pedibus majorem non agnoscunt, quippè quòd Hercules eam

non excederet, coguntur illi tamen fatari, spectatos Romæ Gigantes Herculeâ staturâ multo superiores. Ad hæc, Herculem 7. staturæ pedes attigisse, inter veteres Scriptores non convenit. Apollodorus 4. cubitos vel 6. pedes Viro tribuit (1).

5. Quicumque decreverit in dies homines habent persuasum, opinionem illi tuerentur rationibus destitutam; quæ tamen Gigantibus potius asserendis quàm evertendis valeret.

6. Inter eos, qui re ipsa Gigantes olim in mundo spectatos volunt, nemo planè asserit, giganteam illam staturam maximè naturalem hominum fuisse; illud tantummodò reputantes, nihil habere illam naturæ repugnans, nihil absconum Univerfi elegantia, cæterisque rerum dotibus. Nullum esse dicunt inconveniens, si Gigantes, possibiles alioqui, admittantur; uno verbo, magno numero Gigantes olim in mundo spectatos, quorum frequentia id efficeret, ut non monstra haberentur, sed certa hominum genera. Quæcumque contra aliam à nostrâ sententiam obijciuntur, nihil ad nos.

7. Eorum error, qui persuasum habuerunt, Gigantes ex Angelorum perduellium cum filiabus hominum connubio proditisse; extitisse olim Gigantes invicè probat. Testimonium de recepta apud populos de Gigantibus traditione admittimus, rejiciamus errorem. Quin nec ipsa pariter traditio tam vetus longè latèque propagata & constans, ineluctabile esset argumentum, nisi cum Scripturis veterisque omnium sæculorum historiis assertæ fidei cohereret.

8. Si tandem natura ludens interdum quadam in terrâ sinu produxit, humanis ossibus, calvaria, tibiarum ossibusque cæteris non ab similia; nunquam tamen eò deveniet, ut integras ossium humani corporis compages naturalibus simillimas effingat; quin & illi naturæ lusus argumentum sui nunquam non præbent, sive majori, quàm par est, rotunditate, sive figurâ sive proportionum, sive, ut plurimum, soliditatis discrepantiâ. Sunt enim fossilia colore dilutiora, quippè quæ ad terrestrem magis, ubi concreverunt, accedant. E solidâ materiâ compacta sunt, non intus inania, ut hominum ossa. Nec impossibile credimus, ut Elephantum, & Ceti alicujus ossa pro Gigantibus obtrusa sint; sed constat equidem & genuina quadam Gigantum ossa aliquibus in locis spectari, non incertum de Gigantum veritate documentum.

s Bibliot. 1.2.
c. 3. pag. 96.

DISSERTATIO DE TURRI BABELICA.

Turris Babelicæ ædificium monumentum est & historia, contra quam nihil valuerunt sive longissimi temporis vices, sive dista locorum spatia, sive linguarum discrepantia, & gentium dispersio: nihil, inquam, valuerunt, ut ab hominum memoriâ tantum opus deleterent. A primis inde sæculis usque ad nostram ætatem manet ejus rei traditio apud gentes ferè universas, iis tantum exceptis, quibus barbaries ipsa & antiquitatis alta oblivio in naturam penè transivit. Pura illa & exactissima mansit apud Orientales, gentem omnium maximè moribus & literis excultam. Deducam ex Orientalibus Græci fabulis corruerunt, id sibi Vatibus eorum indulgentibus, ut omnia portentosis fabellis infererent, quò genio populi in res miras fervirent. Latentem hanc sub fabularum tegumentis veritatem à Græcis Latini acceperunt. Pura rei cognitio, veluti puri latices è fonte, è Moysè ipso repetenda.

Mosaicæ historiæ fidem, argumento viro docto satis impari, in suspicionem revocare nititur Celsus (a), contendens, Legislatorem Hebræorum hanc de turri Babelicæ historiam è fabella Poetarum de Aloidarum seu Titanum in Jovem bello expressisse; cui reponit Origenes, non Moysen quidem, utpote Poetis & literis ipsis Græcicis vetustiorum, ex illis; sed ipsos potius Græcorum Vates ex Hebræo Legislatore derivasse, quidquid veritatis fabellarum signentis corruerint.

Juliano Imperatori quanta hæc historia subolet fabellam (b); usurpabat pariter ad literam illud, quod in Textu legitur: *Faciamus nobis Civitatem & Turrim, cujus culmen pertingat ad Cælum.* Illud autem irridens reputabat Imperator, nunquam, & si homines in unum conspirassent consilium, & si cæmentaria ex universo Mundo fruges compararetur, si in lateres terra compingeretur omnis, nunquam ædificium tale consurgere potuisse, vel si parietibus tenui quodam filo tenuioribus constaret, ut Cælum tangeret vertice. Deridiculo autem tradidit Christianorum & Judæorum credulitatem, quibus persuasum dicit, Deum hominum consilium perdendis linguarum confusionem immississe, quòd sibi ab illis metueret.

Has viri impii calumnias repulsurus S. Cyrillus observat, multam nos quidem

abesse ab ea credulitate, qua territum Deum sibi que metuentem consiliis hominum dissipandis intendisse autumaremus. Ad captum vulgi loquitur Moyses, cum descendisse Deum perhibet, & dum pariter addit homines consilium molitos fuisse turrim ædificandi, *cujus culmen pertingeret ad Cælum.* Similis enim loquendi phrasibus alibi in Scriptura cælum aliquid designat. Quæ verò ex ejusmodi verbis fabularum Authores fabricati sunt commenta, nihil ad Christianos. Si Deus descendisse legitur, ut ab incepto homines abterreret, si confusionem in sermones illorum injecisset, id non eo consilio factum, quasi sibi mali aliquid timeret, sed ut homines ab inutili & vano incepto, qua est in illos bonitate, cogeret abstinere. Reputantes enim mortales illi, fieri iterum potuisse, ut nova imbrum procella in mundum excuteretur, turrim admodum proceram ædificandam aggressi sunt, ut nubes celsitudinis suæ vincens, homines à diluvio poneret in tuto; quasi scilicet Deus, cujus nutu aquæ ab inundanda terra destiterant, non æquè pariter valuisset homines ab earum metu liberare.

Paganorum cavillationes adversus Babelicam turrim, quasi scilicet ejusdem historiæ veritate motum à Gigantibus in Jovem bellum confirmaretur, depulsurus Philo, omnia ad allegoriam detorquet (c), ratus regulas omnes dirigendis moribus aptissimas à Moysè sub ejus narrationis obtentu præscriptas. Factum tamen ille non negat; sed morali tantummodo sensui excutiendo totus impenditur. Verùm nec mortales ejus commentationes, nec objectas contra veritatem ejus historiæ cavillationes morati, id unum tantummodò in hac nostra Dissertatione suscipimus, ut nihil ex ejus historiæ circumstantiis in obscuro reliquatur.

Hæc igitur Moyses Gen. 11. 1. 2. *Erat (ab initio) terra labii unius, & sermo eorumdem. Cumque proficiscerentur de Oriente, invenerunt campum in terra Sennar & habitaverunt in eo. Dixitque alter ad proximum suum: Venite, faciamus lateres, & coquamus eos igni. Habueruntque lateres pro saxis & bitumen pro cemento. Et dixerunt: Venite, & faciamus nobis Civitatem & Turrim, cujus culmen pertingat ad Cælum, & celebremus nomen nostrum, antequam dividamur in universas terras.* Gesta hæc creduntur circa A. M. 1770. post diluvium 114. & ante Aeram Christianam

o De Confus.
linguarum.

a Origen. cont.
Cels. 1.4.

b Vid. Cyrill.
Alex. 1.4.
cont. Julian.